

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

KOMORNE

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Słowo KOMORNE ma charakterystyczną postać przymiotnika rodzaju nijakiego przekształconego w rzeczownik, właściwą nazwom opłat, np. podymne, wykupne, odstępnę, znaleźne. Współcześnie KOMORNE to 'opłata za używanie wynajętego mieszkania' – to znaczenie nie zmieniło się od wieków. Ale dlaczego KOMORNE, a nie „mieszkalne” albo „mieszkanie”, skoro to opłata od mieszkania? KOMORNE zostało utworzone od rzeczownika KOMORA, który dawniej miał więcej znaczeń niż dziś. Jeszcze pod koniec XVIII w. KOMORA była to po prostu 'komnata' albo też – wężej – 'pokoy bez pieca, na mieszkanie albo schronienie, sekretniejszy gabinecik' – jak notuje S. B. Linde, a także 'najemne mieszkanie', przy czym MIESZKANIE w tej definicji mogło oznaczać zarówno osobne mieszkanie (tak jak obecnie), jak i 'pomieszczenie, pokój, w którym się mieszka'. To od tego znaczenia słowa KOMORA derywowany jest wyraz KOMORNE. Dawniej mówiło się SIEDZIEĆ u kogoś NA KOMORNYM, czyli 'wynajmować u kogoś pokój, rzadziej: wynajmować od kogoś mieszkanie'. Można było również IŚĆ lub WPROWADZIĆ SIĘ do kogoś NA KOMORNE, czyli 'zostać czyimś sublokatorem; wynając u kogoś część mieszkania'. A jeszcze dawniej mówiono KOMORĄ u kogoś MIESZKAĆ, czyli 'najmować u kogoś miejsce do mieszkania': „Kto własność swoją ma, temu nie trzeba komorą siedzieć” – trafnie konstatuje S. B. Linde.